

Samen verschillend

NIEUWSBRIEF Februari 2011

‘Samen verschillend’. Diversiteit in de praktijk van de kinderopvang *Verdieping Pedagogisch Kader 0-13jaar*

Stand van zaken

Het project ‘*Samen Vershillend*’ vordert gestadig: er vinden discussies en brainstorming plaats in subgroepen, we ontvangen reacties via email en website, we krijgen commentaar op conceptteksten, die we weer herschrijven. De diversiteit aan ideeën is groot en we proberen de suggesties zoveel mogelijk te verwerken.

In deze nieuwsbrief informeren wij u over de voortgang van het project. Nadere informatie vindt u op de website www.kinderopvangsamenverschillend.nl. Op het Kinderopvangcongres op 29 april a.s. presenteren we het pedagogisch kader ‘*Samen Vershillend*’! Opmerkingen en suggesties horen wij graag.

Elly Singer
Universiteit Utrecht; e.singer@uu.nl

Anke van Keulen
Bureau MUTANT; a.vankeulen@mutant.nl

Congres Kinderopvang Samen verschillend 29 april 2011

Tijdens het achtste jaarcongres van het vakblad Kinderopvang staat ‘*Samen Vershillend*’ centraal. Nu het Pedagogisch kader voor de groep 0-4 jaar al weer twee jaar oud is, is het tijd voor een verdieping. Tijdens het programma voor de dagopvang hoor je hoe je kunt werken aan gezamenlijkheid in de groep en hoe je ervoor zorgt dat de kwaliteit van de kinderopvang ten goede komt aan ieder kind, zodat niemand wordt buitengesloten. Meer informatie over dit congres in *bijgaande folder*.

Samen verschillend

Inhoudsopgave 'Samen Vershillend'

De meeste hoofdstukken zijn in concept gereed; sommige hoofdstukken hebben we geschreven in samenwerking met co-auteurs: Ana del Barrio Saiz, Clarine de Leve, Isabell Drewes. De inhoudsopgave van is als volgt:

- Voorwoord met toelichting op diversiteit en **de maatschappelijke functie** van de kinderopvang
- Hoofdstuk 1 **Welkom**: 'Samen Vershillend' is voor iedereen: kinderen, ouders, medewerkers. Wat willen we bereiken met 'Samen Vershillend' en hoe kun je er professioneel mee omgaan?
- Hoofdstuk 2 **Kindercentrum als ontmoetingsplaats**: kinderen en ouders met verschillende gezinsachtergronden; sociaal-culturele verschillen, rijke en arme gezinnen, diverse gezinsvormen.
- Hoofdstuk 3 Pedagogisch medewerker kan **draagkracht vergroten**. Gezinnen met kinderen met specifieke behoeften; inclusieve kinderopvang.
- Hoofdstuk 4 **Alle kinderen**. Hoe kunnen alle kinderen zich welkom en veilig voelen in de groep en tegelijkertijd hun eigenheid behouden? Over jongens en meisjes, binnen- en buitensluiten, pesten en discriminatie.
- Hoofdstuk 5 Werken met **kinderen met specifieke behoeften**. Aandachtspunten en handvatten voor pedagogisch medewerkers.
- Hoofdstuk 6 **Het team als oefenplaats**. Omgaan met diversiteit kun je oefenen in het team met collega's. Hoe creëren we verbondenheid in het team, en hoe krijgen we zicht op onze diversiteit?
- Hoofdstuk 7 **Beleid en diversiteit**. Kinderopvangorganisaties geven vorm aan de maatschappelijke functie: samenwerking met de omgeving; diversiteit in personeel; criteria voor diversiteitsbeleid.

Adviseurs en meedenkers

'Samen Vershillend' wordt ondersteund door verschillende adviseurs en meedenkers.

De steungroep 'Samen Vershillend' kwam tweemaal bijeen op 7 juni en 11 november 2010. De meedenkers van de subgroep 'sociaal-culturele en -economische verschillen' hadden een brainstormbijeenkomst op 22 juni. De subgroep 'algemeen' besprak de eerste drie hoofdstukken op 28 oktober. Op 24 november kwamen de twee subgroepen 'de pedagogisch medewerker in het team' en 'kinderen met speciale behoeften' bij elkaar. Hieronder een korte samenvatting van de discussies in de subgroepen.

Samen verschillend

Subgroep ‘Algemeen’

Op 28 oktober 2010 vond er een bijeenkomst plaats van de Subgroep Algemeen. Bij deze bespreking waren aanwezig: Rita Swinnen, Margaret Kernan, Ana del Barrio Saiz, Meta Lemmen, Clarine Levers, Annemiek Waage, Monika Katinger, Dorian de Haan, Heleen Versteeg, Elly Singer en Anke van Keulen. Hierbij werden de hoofdstukken 1, 2 en 3 van het pedagogisch kader *Samen Vershillend* besproken. De stukken werden als prettig leesbaar ervaren. Het thema diversiteit moet een vanzelfsprekend thema worden, ook in opleidingen en niet als iets negatiefs worden gezien. Ook werd er gesproken over of de tekst toegesneden is op de doelgroep van de pedagogisch medewerkers. Deze kunnen er mee aan de slag, maar wel samen met hun leidinggevenden en dus moet het boek deze laatste niet uitsluiten. In het boek staat het kind én zijn context centraal; sociale processen – zoals binnen/buitensluiten, macht en status, - worden belicht. Pedagogisch gezien begint dit met het creëren van veiligheid en verbondenheid (Samen), van waaruit verschillen er mogen zijn (Vershillend). Verder werd er besproken over de aansluiting is bij het pedagogisch kader 0-4 en 4-13 en over de verhouding theorie/praktijk. Hieruit kwam dat het boek meer moet zijn dan een praktijkboek en ook theorie moet toevoegen.

Subgroep ‘sociaal-culturele en -economische verschillen’

Deelnemers aan deze groep: Amina Rourou (Unal zorg), Ouafila Essayah (Verwey-Jonker Instituut), Lonneke Sonder (Kleurrijke Scholen), Sanne Huijbregts (Hogeschool van Amsterdam), Liesbeth Schröder ((NJI), Frank Bulthuis (SLO), Monika Katingerova (Kinderopvang Tinteltuin), Mersija Mercanovich (Kinderopvang Humanitas). Belangrijkste thema's in deze brainstormsessie waren: aandacht voor meertaligheid; partnerschap met ouders en ontmoeting van kinderen van verschillende achtergronden in gemengde groepen; dit om segregatie tegen te gaan. Sanne Huijbregts presenteerde haar onderzoek naar de opvoedingswaarden en – gedrag van Nederlandse, Marokkaanse en Surinaamse medewerkers in de kinderopvang. Wat zijn de overeenkomsten en verschillen en wat kunnen we daarvan leren? ('Cultural diversity in center-based child care: differences and similarities in caregivers' cultural beliefs'. SCO Kohnstamm, 2009). Zie verder verslag op de website.

Steungroep 'Samen Verschillend'

De steungroep is twee keer bij elkaar gekomen het afgelopen jaar. Leden van de steungroep zijn Loes Kleerekoper, Liesbeth Vonk, Tineke Linssen, Anja Hol. Op 7 juni stond centraal de nieuwe indeling en inleiding van het pedagogisch kader 'Samen Verschillend' en de afstemming hiervan op het Pedagogisch kader 0-4 en 4-13 jaar. Pedagogisch medewerkers ervaren diversiteit meestal niet als een probleem; de vraag is hoe zij bij dit onderwerp betrokken kunnen raken? Hierbij is 'herkenning' een belangrijk mechanisme, wanneer er herkenning is, is het makkelijker voor pedagogisch medewerkers om een brug te slaan tussen henzelf en bijvoorbeeld ouders van verschillende culturele achtergronden. Over de inleiding wordt geconcludeerd dat diversiteit iets positiefs moet zijn, iets dat belangrijk is voor alle betrokkenen. Verder lijkt het stuk geschreven vanuit de problematiek van grote steden en minder vanuit het hele land. Daarnaast is er gesproken over de samenhang tussen het Pedagogisch kader 0-4 jaar, 4-13 jaar en *Samen Verschillend*. Een gezamenlijke terminologie, inbedding en gezamenlijke promotie werden hierbij als strategieën bepaald. Het draagvlak voor 'Samen Verschillend' groeit, zoals bijvoorbeeld te zien was aan de reacties op de lancering van de website.

Op 11 november was er een tweede bijeenkomst van de steungroep. Hierin werd onder andere besproken of er een eenduidige visie en doorgaande lijn zichtbaar is in de stukken die tot nu toe het pedagogisch kader *Samen Verschillend* vormen. Ook werd de noodzaak van het omgaan met diversiteit in de kinderopvang besproken en deze werd onontkoombaar genoemd. Niet alleen in de multiculturaliteit van de samenleving maar ook de verschillende gezinsvormen die we kennen in deze samenleving bijvoorbeeld. De doelgroep van *Samen Verschillend* zou zowel de leidinggevende als de pedagogisch medewerker in de kinderopvang moeten zijn; de tekst moet praktijkvoorbeelden, achtergrondinformatie en praktische oefeningen bevatten. Verder wordt er gesproken over de link tussen BKK en de Critical Learning Community. Op het Kinderopvangcongres (29 april 2011) wordt het kader 4-13 jaar en 'Samen verschillend' gepresenteerd. Daarnaast worden er plannen gemaakt over een presentatie voor managers en directeurs en stafpedagogen aan het eind van 2011.

Onderzoek jongens / meisjes

Aansluitend bij het project *Samen Verschillend* voert Eefje Kerstens een afstudeeronderzoek uit (UvA) binnen het thema genderdiversiteit. Zij doet onderzoek naar de verschillen in waardering tussen jongensachtige jongens en meisjesachtige jongens en ook meisjesachtige meisjes en jongensachtige meisjes door zowel leeftijdsgenootjes als pedagogisch medewerkers op BSO's. Doel is om in kaart te brengen of er uitsluiting en discriminatie plaatsvindt van kinderen die afwijken van de gendernorm en hoe hiermee wordt omgegaan door kinderen en pedagogisch medewerkers. Dit onderzoek hoopt bij de te dragen aan het tegengaan van stigmatisering van deze kinderen en het bevorderen van een klimaat waarin diversiteit binnen de seksegroepen geaccepteerd wordt. Deelnemende BSO's worden nog gezocht! Interesse om mee te doen? Graag contact opnemen.

